

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Tárgyak társadalmi élete Társadalmi és pszichológiai stúdiumok (B-AE-501-2F)				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Szarvas Márton szarvas@mome.hu				
Kód: B-AE-501-2F	Kapcsolódó tanterv: ESBA	A tantárgy helye a tantervben: 2-5.szemeszter	Kredit: 5 (előadással együtt)	Tanóraszám: 24 Egyéni hallgatói munkaóra: 51
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A kurzust a B-AE-501-1 kódú előadással együtt kell felvenni.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: A hallgató a félév során megismerkedik a tárgyak termeléséhez szükséges társadalmi munkával. Képesség: A hallgató képes felismerni az áruterelés társadalmi és környezeti feltételeit. Attitűd: Hallgató kritikusan áll a modern áruterelés feltételeihez, annak környezeti és társadalmi ellentmondásait igyekszik munkájában feloldalni. Autonómia és felelősségvállalás: A hallgató a félév végére képes önállóan megismerni azokat a forrásokat, amik a tárgyak történetének feldolgozásához szükségesek.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: <ol style="list-style-type: none"> 1. Munka helye az áruban: alapfogalmak 2. Termelés és érték 3. Csere formái 4. Témaválasztás és módszertani óra 5. Eredetiség születése 6. Elitek, értelmiségiek és a tárgyak értékelése 7. Hallgatói prezentációk 8. Tárgyak globális térben 1.: egyenlőtlen csere, értékláncok 9. Tárgyak globális térben 2.: gyarmatosítás, egzotikum és a másik 10. Háztartás és a munka újratermelése 11. Tárgyak életútja, jelentésváltozások 12. Hallgatói prezentációk				
Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai: <ol style="list-style-type: none"> 1. Munka az áruban: alapfogalmak: Az áru-fétis elmélet ismertetése és a munka és a tőke megkülönböztethető szerepe a modern áruterelésben. A természet és az áru valódi értéke. 2. Termelés és érték: Csere érték és használati érték fogalmainak ismertetése, azok története és alakváltozatai				

3. Csere formái: nem-kapitalista termelés, informális csereviszonyok megismerése: potlach és kaláka
4. Téma választás és módszertani óra: interjú készítés, kutatási eszközök és a választott tárgyak prezentálása
5. Eredetiség születése: Tradíció és autenticitás fogalmainak megismerése, azok társadalmi feltételei
6. Elitek, értelmiségiek és a tárgyak értékelése: tárgyak értékelésének folyamata, az elitek szerepe azok megkülönböztetésében
7. Hallgatói prezentációk: előzetes eredmények prezentációja
8. Tárgyak globális térben 1.: egyenlőtlen csere, értékláncok: Kortárs globalizált termelés folyamata
9. Tárgyak globális térben 2.: gyarmatosítás, egzotikum és a másik: tárgyak értékelése azok távolságán keresztül, globális hierarchiák és a másság termelése
10. Háztartás és a munka újratermelése: fizetetlen munka szerepe a munkaerő újratermelésében
11. Tárgyak életútja, jelentésváltozások: hogyan változnak tárgyak jelentései új környezetben, tárgyak olvasásának társadalmi kontextusa
12. Hallgatói prezentációk

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Az olvasmányokban hétről hétre alaposan olvassa.

A félév során a hallgató egy projektet készít el amely egy választott tárgy társadalmi életéről szól. Ha egyedi tárgy akkor annak történetéről, alkotójáról készít kutatást, ha tömegtermelés eredménye akkor az adott cég, tervező, termelési egység történetéről a munkaviszonyokról a gyártás folyamatáról. Ajánlott, hogy találjon egy interjú alanyt, aki a tárgyról hosszabban tud mesélni.

Három prezentáció formájában haladunk el a kész projektkig.

- Témaválasztás és módszertani segédlet
- Előzetes eredmények és terv az évvégi projektre
- A kész projekt ismertetése

A kutatási eredményeket a hallgató két oldalas esszében vagy egy narratív médiumon keresztül képregény, podcast, fanzine, animáció, kisfilm, tabló stb. formában prezentálhatja.

A tanulás környezete:

x Tantermi

Teljesítendő követelmények:

- Órai jelenlét, hiányzások maximális száma 3
- A hallgató részt vesz az órai beszélgetésekben
- A hallgató aktívan részt vesz egy órai projekt fejlesztésében
- Órai projekt

Értékelés szempontjai és módja:

Órai aktivitás (30 %)

Féléves prezentáció (20 %)

Év végi prezentáció (20%)

Év végi projekt (30%)

A számonkérésre a szorgalmi időszakban kerül sor.

Az érdemjegy kiszámítása

86–100 % – jeles (5)

71–85 % – jó (4)

61–70 % – közepes (3)
51–60 % – elégséges (2)
0–50 % – elégtelen (1)

Megjelölt oldalszámok szerinti részletek olvasása hétről-hétre az alábbiakból, valamint egyéb, az adott témákhoz kapcsolódó aktuális tanulmányok, esszék értelmező áttekintése.

Angelusz Róbert, Éber Márk Áron, Gecser Ottó (2010): Társadalmi rétegződés olvasókönyv.

<https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/7378?show=full>

Éber Márk Áron (2018) Társadalmi szerkezetek, társadalmi folyamatok. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.

Marx, Karl (1973) A Tőke. Budapest: Kossuth.

Appadurai, Arjun (1988) The Social Life of Things. Commodities in a Cultural Perspectives. Cambridge University Press.

Sidó Zoltán. 2020. Az olcsó természet ára: <https://ujegyenloseg.hu/az-olcso-termeszet-ara/>

Ajánlott irodalom:

Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába. Orisris Kiadó, Budapest

http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/segedanyagok/Bevezetes_szoc.pdf

Krémer Balázs (2009): Bevezetés a szociálpolitikába. Napvilág Kiadó, Budapest

https://www.academia.edu/18741577/Bevezet%C3%A9s_a_szoci%C3%A1lpolitik%C3%A1ba_k%C3%B6nyv

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: